

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ГИРЬОВОГО СПОРТУ У СВІТІ, УКРАЇНІ ТА ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

У статті досліджено різні підходи до зародження та становлення гирьового спорту, розглянуто історичні етапи його розвитку у світі та Україні, починаючи з часів античності і до наших днів. Окремо розглянуто процес формування та розвитку гирьового спорту у збройних силах. З'ясовано, що процес становлення гирьового спорту можна умовно поділити на 4 періоди: перший – з часів античності, коли найбільш освічені люди вже відстоювали ідею гармонії духу та тіла; другий – з кінця XIX ст., коли вправи з гирями набули спортивно-прикладного характеру; третій – із середини XX ст., коли були розроблені перші офіційні правила змагань; четвертий – з 1992 року, коли було проведено перший чемпіонат світу.

Ключові слова: розвиток, вправи з гирями, гирьовий спорт.

Постановка проблеми. Історія виникнення та розвитку гирьового спорту представляє певний інтерес та є предметом наукових досліджень. Гирьовий спорт – порівняно молодий вид спорту, але саме вихід його на міжнародну арену сприяв появі ряду актуальних досліджень на дану тему. Спортивні снаряди – гирі (пристрої, виконані у вигляді масивного тіла з рукояткою у формі замкненої дуги), як засіб розвитку фізичних якостей, мають багатовікову історію. Ще за часів античності, коли вже відстоювалась ідея гармонії духу та тіла, вправи з обтяженням застосовувалися для виявлення сильнішого та використовувалися першими олімпійцями для розвитку фізичних якостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що вивченням питання виникнення гир займались М. Л. Аптекарь, В. Воронін, В. В. Драга, [1, 3, 4]. Проблеми історії розвитку гирьового спорту розглядалися у роботах Д. І. Іванова, В. Лаврова, Ю. Шапошнікова [6, 7]. Серед авторів, які зробили значний внесок у висвітлення становлення сучасного гирьового спорту – В. С. Рассказов, Ю. В. Щербина та інші [8, 9, 10]. Значного розвитку вправи з гирями отримали у другій половині XIX ст., коли широкої популярності здобули виступи циркових атлетів силового жанру та конкурси силачів, у яких вправи з гирями посідали чільне місце. Д. І. Іванов [6] вказує, що у ті часи вправи з обтяженнями називалися по-різному: піднімання ваги, атлетика, атлетизм, важка атлетика, гирьовий спорт, гирі, штанга тощо. Зазвичай програма змагань складалась з піднімання ваги, боротьби та конкурсів на кращу тілобудову. Періодом формування гирьового спорту у сучасному розумінні фахівці [9, 10] вважають 60-ті роки XX століття, коли були затверджені перші правила змагань та почали присвоюватися спортивні розряди. Однак, аналіз літературних джерел показав, що накопичений масив наукових знань не об'єднаний у цілісну систему, існують розбіжності у поглядах вчених, зустрічаються неточності та помилки у висновках, деякі положення суперечать одне одному або містять розрізнений матеріал, багато питань вимагає аналізу та уточнення шляхом вивчення музейно-архівних матеріалів, періодичних і довідкових видань, історичної та науково-методичної літератури.

Мета роботи: здійснити концептуальний аналіз розвитку гирьового спорту у світі, Україні та Збройних Силах України.

Методи дослідження. Аналіз літературних джерел, документальний метод, історичний та порівняльний методи.

Організація дослідження. У працях ряду вчених [2, 6] вказується, що витоки гирьового спорту сягають своєю історією Стародавньої Греції. Значна увага там приділялась освіті та вихованню. В основу давньогрецької системи освіти та виховання був покладений синтез розумового та фізичного вдосконалення. Давні греки першими задавалися питанням розвитку основних фізичних якостей, зокрема сили. Про сильних людей греки склали легенди та міфи (Геракл, Аполлон, Тесей), вшановували їх як героїв, богів. Із зародженням торгівлі гирі набувають усе більшої популярності. Під час свят, масових гулянь на Русі завжди знаходились люди, які були не проти продемонструвати свою силу, спритність та витривалість. Найкраще для цього підходили вагові гирі.

Як вказує Ю. В. Щербина [10], слово "гиря" з'явилося в лексиці російської, української та болгарської мов в кінці XVII – на початку XVIII ст. Воно має давньоперсидське походження (геран, герані – вага, важкий) та зустрічається в російських словниках з 1704 року. Автор вказує, що в XVII ст.

багато торгових шляхів йшло через Персію. Саме в цей час вправи з ваговими гирями поширюються на території України.

В. Лавров, Ю. Шапошников [7] вказують, що спроби систематизувати вправи з обтяженнями, використати їх як лікувально-профілактичні засоби, ввести в загальну культуру населення здійснювались ще на початку XIX ст. Так, французький атлет Іполит Тріа першим заснував атлетичні школи в Брюсселі (1840) та в Парижі (1849). Займався він також тим, що лікував пацієнтів від ожиріння вправами з гирями.

У другій половині XIX століття у багатьох країнах світу активізується випуск літератури, проводяться спеціальні лекції та семінари з питань тренувань з обтяженнями. У Російській Імперії за оздоровлення народу, його фізичний розвиток активно боролись науковці (Сеченов), лікарі (Пирогов), педагоги (Ушинський, Лесгафт). Проте керівництво країни не турбувалось про фізичний розвиток населення. Ініціатива створення більшості перших спортивних організацій належить прогресивним представникам громадськості. Так, 10 серпня 1885 року лікар В. Ф. Краєвський створив у Петербурзі перший у Російській Імперії гурток атлетів [1, 3]. Глибокі знання В. Ф. Краєвського в галузі медицини, психології, педагогіки та організаторські здібності зробили його визнаним лідером в атлетичному спорті. На початку 90-х років XIX століття атлетичні гуртки й школи за зразком гуртка В. Ф. Краєвського почали виникати в багатьох містах. Усього атлетикою до 1918 року в Російській Імперії було охоплено понад 35 міст. За даними І. Б. Борисова [2], в організованому гуртку Краєвського займалось багато видатних атлетів того часу: Знаменський, Ступін, Гаккеншмідт, Мейер, Луріх, Єлисеєв, Лебедев та інші. Багатьох спортсменів В. Ф. Краєвський навчив ремеслу тренера. У М. Л. Аптекаря [1] знаходимо, що з 1897 року в Російській Імперії почали регулярно проводитися чемпіонати країни з підняття ваги. Змагання проводилися без поділу учасників на вагові категорії. Програма, умови та порядок виконання вправ обговорювались учасниками та судьями безпосередньо перед початком чемпіонату. Паралельно з атлетами змагались і борці французького стилю, причому більшість атлетів піднімали вагу та боролись. Більшість вчених [4, 10] вказує, що загалом атлетичний спорт у дореволюційній Росії народився та мужнів без державної допомоги. У зв'язку з цим майже всі атлети того часу згодом ставали професіональними цирковими акторами силового жанру.

В. В. Драга, Д. К. Котко [4] зазначають, що невдовзі, після заснування гуртка В. Ф. Краєвського у Петербурзі, за його зразком починають виникати атлетичні гуртки і на Україні. Так, у лютому 1895 року було створено Київський атлетичний гурток, засновником якого став лікар Євген Федорович Гарнич-Гарницький. Його активними помічниками були: атлет В. Питлясинський, професори С. Томашевський і М. Шпаков, інженери В. Семека і М. Яскевич. Активними членами київського гуртка були О. І. Купрін, В. К. Крамаренко, О. К. Анохінс. За даними автора Київське атлетичне товариство (з 1899 р.) виховало чимало видатних спортсменів, рекордсменів світу, учасників першої і другої Всеросійських олімпіад у Києві та Ризі (К. Павленко, Ф. Гриненко, Г. Чіквайдзе, С. Тонкопей, М. Урицький та ін.) [4].

Аналіз праць вчених [4, 8, 10] показав, що у 1908 році було створено атлетичний гурток у Севастополі, керований І. П. Шабельським. Відомий атлет В. О. Питлясинський у 1906 році створив в Одесі так званий "Інститут фізичного розвитку". На початку XX ст. М. Ф. Вільгальм організував у Харкові "Перше харківське міське гімнастичне товариство з атлетичним відділенням". У 1911 році вихованець харківського товариства М. Лукін організував атлетичний гурток у Маріуполі. Вихованцем харківського товариства був і І. Харченко, який згодом створив атлетичний гурток у Сумах. З Харківського товариства вийшли такі видатні атлети, як В. Соловйов та І. Сєдих. Активно займалися атлетичним спортом у Чернігові. Тут піонерами цієї справи були К. Павленко і О. Красовський. У 1905 році виник гурток гирьовиків у Катеринославі (тепер Дніпро). Він дістав назву "Геркулес". Його створили А. Литвиненко, Г. Бродський і О. Титов. У 1901 році у Юзівці (тепер Донецьк) було створено перший спортивний гурток на Донбасі за ініціативою інженера В. Данчича. Невдовзі А. А. Філін заснував ще один гурток на Донбасі.

31 грудня 1912 року за ініціативою Л. А. Чаплінського у Петербурзі було створено "Всеросійський союз важкоатлетів", який через рік вступив до Міжнародного союзу важкоатлетів, створений на Берлінському конгресі 5 червня 1913 року [1]. Берлінський конгрес прийняв ряд конструктивних рішень. Віднині назва "важка атлетика" об'єднувала три види спорту: бокс, усі види боротьби та піднімання ваги. Однак вправи з гирями до програми Олімпійських ігор не ввійшли, і це багато в чому визначило подальший хід історії гирьового спорту. Останній раз гири застосовувалися на 7-му чемпіонаті світу, що проходив 18 травня 1906 року у французькому місті Лілль. Вправи з гирями, які виконували учасники змагань, називалися так: відведення гири вбік на долоні або розведення однією рукою з гирею [1]. З того часу вправи з гирями перейшли в розряд допоміжних вправ для досягнення високих результатів у інших видах спорту (важкій атлетиці, боротьбі та ін.).

Необхідно підкреслити той факт, що у другій половині XIX століття вправи з гирями стали популярними спочатку не в Російській Імперії, як вважають багато дослідників [2, 3], а саме у Західній Європі та Америці. Так, поява змагань із підняття ваги зобов'язана цирковому мистецтву, яке набуло

значного поширення у багатьох країнах світу. Саме в цирках, у програмах яких обов'язково були виступи силачів, з'явилися перші елементи змагань: піднімалися різними способами гири, фіксувалися рекорди, визначалися переможці. І ось тут першими були не представники Російській Імперії, які вийшли на міжнародну атлетичну арену лише в 1898 році, коли у Відні було проведено перший чемпіонат світу [1]. До цього часу провідну роль в організації та проведенні змагань із підняття гир, підготовці до них атлетів посідали такі країни, як Німеччина, Франція, Австрія, Англія, Бельгія, США. Наприкінці XIX століття вправи з гирями були настільки популярними в США, що компанією, яка займалась виготовленням спортивного інвентарю (Milo Barbell Company), у 1902 році були спеціально розроблені та запущені у виробництво спортивні гири різного розміру, ваги й конструкції. У 1919 році компанія запатентувала ці гири [8]. Але найбільшого розвитку гирьовий спорт на межі XIX та XX століть отримав у Німеччині [8]. Особливо вправи з гирями були поширені на півдні Німеччини, звідки вони перейшли в Австрію та Францію. Створюються атлетичні клуби та секції, з 1901 року починають проводитися чемпіонати країни з підняття ваги. Особливою популярністю в Німеччині в той час користувалися виступи силових жонглерів. Жонглювання гирями виконували як окремі атлети, так і цілі групи. Підтвердженням високого рівня розвитку гирьового спорту в Німеччині на початку XX століття є навчальний посібник Франца Шнейдера "Заняття з обтяженнями", опублікований у 1926 році [8]. У ньому детально розкрито техніку виконання понад 50 одиночних, парних та групових елементів жонглювання гирями, описано методику тренування, наведено допоміжні вправи з гирями.

Виходячи із аналізу ретроспективної літератури [3, 6], можна зазначити, що до видатних атлетів Західної Європи та США тієї епохи, які надавали перевагу під час виступів та у тренувальному процесі вправам із гирями, належать: А. Саксон, Є. Сандов, Г. Гернер, К. Свобода, В. Тюрк, Е. Фосс, Г. Бек, А. Стьєрнон, Л. Юні, П. Бонн, Ж. Левашур, Ш. Ригуло, Л. Сір, С. Клейн та інші.

Із аналізу роботи Г. А. Дюперрона [5] дізнаємося, що наприкінці XIX – на початку XX ст. виходить ряд праць німецьких та французьких спеціалістів із гирьового спорту: "Розвиток сили та нарощування м'язів гирями" (Г. Гаррісон, 1902); "Вправи з гирями" (М. Клос, 1903); "Атлет" (Пфейферк, 1910); "Атлетичний спорт" (П. Гросс, 1912); "Як стати сильним" (Ж. Дюбуа, 1915). В Англії вийшов посібник із гімнастики з гирями Є. Сандова "Сила і як стати сильним" (1900), в Росії були видані книги А. Штольца "Пособие по развитию силы" (1905), О. К. Анохіна "Сила и здоровье для всех" (1911), Г. Г. Гаккеншмідта "Путь к силе и здоровью" (1911), І. В. Лебедева "Тяжелая атлетика" (1916) та багато інших. Значну роль у пропаганді гирьового спорту в Російській імперії в ті часи зіграли журнали "Спорт", "Русский спорт", "К спорту!", "Геркулес", "Борец-атлет".

У 30–40-х роках заняття з гирями продовжували користуватися популярністю у циркових атлетів, сільської молоді, воїнів. У 1946 році після того, як радянські важкоатлети вступили до Міжнародної федерації важка атлетика стає одним із престижних видів спорту. Разом з тим, нестача інвентарю, спеціалізованих залів стримувала цей процес. Гири, як найбільш доступний засіб для розвитку силових якостей, що не потребує значних матеріальних витрат та особливих умов для занять, могли значно вплинути на розв'язання даної проблеми, особливо в сільській місцевості, де проживала більша частина населення [9].

За даними М. Л. Аптекаря [1], у 1947 році пошук важкоатлетів набув широкого розмаху: в селах, містах, військових частинах проводилися масові змагання – конкурси силачів, завдяки яким секції з важкої атлетики поповнювалися тисячами молодих спортсменів. До програми конкурсу входили прості вправи, що не вимагали довгострокової підготовки та тренувань: жим і поштовх штанги двома руками, ривок двопудової гири однією рукою та підйом двох гир по 2 пуди на кількість разів. 24–25 жовтня 1948 року в Москві відбувся фінал Першого Всесоюзного конкурсу силачів. Участь взяли 55 переможців республіканських змагань. Абсолютним чемпіоном фінального конкурсу силачів став спортсмен важкої ваги Микола Большаков із міста Чкалов (особиста вага – 93,5 кг), який виконав 33 ривки та 19 підйомів гир від грудей. У командному заліку: РРФСР – 1 місце, Москва – 2, Україна – 3 [1].

Протягом 50-х років заняття з гирями продовжували користуватися популярністю у сільській молоді, серед воїнів Радянської Армії. В. С. Рассказов [10] вказує, що сільський фізкультурний рух, що не мав достатньої матеріально-технічної і фінансової бази для розвитку інших видів спорту, отримав більш широкий діапазон для реалізації програм фізичного виховання населення. За даними автора, це зіграло принципову роль у тому, що сільські фізкультурні організації на багато років зайняли і утримували провідні позиції в гирьовому спорті в багатьох республіках колишнього СРСР.

Періодом формування гирьового спорту як окремого виду спорту ряд вчених [9, 10] вважають 60-ті роки. У 1962 році Президія Російської Ради ДСТ "Урожай" затвердила перші правила змагань з гирьового спорту та нормативи, які цілком копіювали програму змагань з важкої атлетики (жим гири лівою та правою рукою, поштовх двох гир від грудей та ривок гири однією рукою). В Україні перші правила та нормативи з гирьового спорту, які давали можливість спортсменам виконати II або III розряди, були затверджені радою Союзу спортивних товариств та організацій у 1964 році. Ініціатором цього виступило добровільне сільське спортивне товариство "Колгоспник" (тепер "Колос"). У грудні 1970 року Комітет з фізичної культури і спорту при Раді Міністрів УРСР затвердив правила змагань із

гирьового спорту, які передбачали три змагальні вправи (жим, поштовх, ривок). Змагальні вправи виконувались із гилями 32 кг, жим і ривок оцінювались в 1 очко, поштовх – у 3. Нормативи дозволяли виконати I, II та III розряди. Статус національного виду спорту в Українській РСР гирьовий спорт отримав у 1974 році. 10 грудня 1984 року у СРСР були затверджені перші єдині всесоюзні правила змагань з гирьового спорту та розрядні нормативи, а 23–24 листопада 1985 року в Ліпецьку проведено Перший офіційний чемпіонат СРСР з гирьового спорту. У 1985 році було проведено також і Перший офіційний чемпіонат України з гирьового спорту. Після розпаду Радянського Союзу у 1992 році було створено Міжнародну федерацію гирьового спорту (МФГС), а 20–21 листопада 1993 року в місті Ліпецьку було проведено Перший офіційний чемпіонат світу. За даними Ю. В. Щербини [10] у 1989 році було створено Федерацію гирьового спорту України (ФГСУ), а в 1995 році ФГСУ ввійшла до складу МФГС. У 1997 році Держкомспортом України затверджена Єдина спортивна класифікація, де вперше в історії гирьового спорту України передбачено присвоєння звання "Майстер спорту України міжнародного класу". Починаючи з 2002 року, значно розширилася географія і програма змагань – проводяться чемпіонати та кубки України, Європи та світу серед чоловіків та жінок, студентів, юнаків, юніорів та ветеранів: лише українські календарні плани останніх років нараховують понад 40 змагань з гирьового спорту. У 2010 році в Україні було створено громадську організацію "Союз гирьового спорту України" (СГСУ), яка у 2013 році отримала статус національної спортивної федерації, що визначило подальший етап розвитку гирьового спорту в Україні. Було затверджено нові правила змагань з гирьового спорту, нові класифікаційні нормативи, порядок та умови проведення змагань.

Вправи з обтяженнями, у тому числі й з гилями, завжди посідали чільне місце у підготовці військових. Відомо, що у різні часи вправи з обтяженнями з метою підвищення силових якостей виконували гладіатори, лицарі, козаки, каноніри, моряки та інші військові у різних країнах світу. В. В. Драга [4] зазначає, наприклад, що у кінці XVI ст., за часів царювання англійської королеви Єлизавети, вправи з обтяженнями рекомендувались юнакам замість танців та інших "пустих забав". За даними Ю. В. Щербини [10], значна увага вправам з гилями приділялась на Запорозькій Січі, де фізична сила, спритність та витривалість були у значній пошані. Розвиток військового мистецтва вимагав покращання бойових якостей кожного воїна. Довгий час, поряд із холодною та стрілецькою зброєю, застосовувались булави та легкі гири різних форм. У 20-х – 40-х роках XX ст. вправи з гилями часто застосовувались для пропаганди здорового способу життя в лавах Червоної Армії. З цією метою у підрозділи запрошувались відомі силачі, такі як І. М. Піддубний, Я. А. Чеховської, які піднімали бойовий дух червоноармійців. Однак серед командирів були й такі, які самі систематично займалися з гилями та тренували своїх підлеглих: Г. І. Котовський, С. М. Будьонний, І. М. Кожедуб.

У 50-ті роки XX століття вправи з гилями, як ефективні засоби фізичної підготовки, що сприяють розвитку фізичних якостей військовослужбовців, привернули значну увагу спортивного керівництва Збройних Сил СРСР [9]. Це відобразилося включенням вправ з гилями у Настанову з фізичної підготовки і спорту (НФП) 1959 року. У НФП 1997 року засоби гирьового спорту представлені присіданням з гирею 24 кг за головою та ривком гирі 24 кг [8]. У 2009 році до НФП було включено ривок гирі та поштовх гир за довгим циклом, розроблено нормативи з урахуванням різних вагових категорій (як для чоловіків, так і жінок). Сьогодні у Збройних Силах України вправи з гилями, які мають низку позитивних рис (простота, доступність, змістовність, низький рівень травматизму, прикладність, нескладність матеріального забезпечення), широко застосовуються у фізичній підготовці військовослужбовців. У 80-90 роках минулого століття було розпочато регулярне проведення чемпіонатів збройних сил з гирьового спорту [8]. Гирьовий спорт набув високої популярності як серед осіб рядового складу, так і серед офіцерів. Про це свідчать протоколи ранніх чемпіонатів СРСР, а пізніше і світу, де переважна більшість учасників змагань були військовослужбовцями.

Таким чином, проведені дослідження свідчать, що процес становлення та розвитку гирьового спорту можна умовно розділити на декілька періодів. Перший період – з античних часів (VI–III тис. до н. е.), коли найбільш освічені люди вже відстоювали ідею гармонії духу та тіла. З розвитком торгівлі гири застосовуються в сільськогосподарських цілях. Другий період – з кінця XIX ст., коли вправи з гилями набули спортивно-прикладного характеру. Цей період характеризується швидким розвитком наукової думки у сфері фізичної культури, появою атлетичних гуртків, проведенням перших чемпіонатів світу. Третій період – з 1948 року, коли відбувся перший Всесоюзний фінальний конкурс силачів, до програми якого входили вправи із двопудовими гилями. У 1985 році було створено єдині всесоюзні правила змагань та проведено перший чемпіонат СРСР із гирьового спорту. Четвертий період – з 1992 року, коли після розпаду Радянського Союзу було створено Міжнародну федерацію гирьового спорту та проведено перший чемпіонат світу. Цей етап характеризується новим стрибком у розвитку гирьового спорту, розширенням географії, суттєвим підвищенням спортивних результатів.

Висновки. Здійснено концептуальний аналіз розвитку гирьового спорту та визначено, що процес становлення і розвитку гирьового спорту включає чотири періоди: перший – з часів античності, коли найбільш освічені люди вже відстоювали ідею гармонії духу та тіла; другий – з кінця XIX ст., коли

вправи з гирями набували спортивно-прикладного характеру; третій – із середини ХХ ст., коли були розроблені перші офіційні правила змагань; четвертий – з 1992 року, коли було проведено I чемпіонат світу. Розкрито нові факти історії гирьового спорту. З'ясовано, що вправам із гирями, як ефективним засобам фізичної підготовки військовослужбовців в усі часи надавалася значна увага.

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні еволюції методик підготовки спортсменів різних країн світу до змагань та їх результатів на різних етапах становлення гирьового спорту.

Використані джерела

1. Аптекарь М. Л. Тяжелая атлетика : справочник / М. Л. Аптекарь. – М. : Физкультура и спорт, 1983. – 415 с.
2. Борисов И. Б. Книга о силачах / И. Б. Борисов. – М. : Физкультура и спорт, 1962. – 197 с.
3. Воронин В. Снаряды силачей прошлого / В. Воронин // Спортивная жизнь России. – 2002. – № 2. – С. 20.
4. Драга В. В. Богатирі України / В. В. Драга, Д. К. Котко. – К. : Здоров'я, 1972. – 155 с.
5. Дюперрон Г. А. Библиография спорта и физического развития / Г. А. Дюперрон. – Петроград : Книгопечатня Шмидт, 1915. – 252 с.
6. Иванов Д. И. Штанга на весах времени / Д. И. Иванов. – М. : Физкультура и спорт, 1987. – 271 с.
7. Лавров В. Русская сила. Секреты атлетизма / В. Лавров, Ю. Шапошников. – М. : Молодая гвардия, 1990. – 334 с.
8. Поліські силачі : монографія / В. В. Пронтенко, К. В. Пронтенко, В. М. Романчук, Г. П. Грибан; за ред. Г. П. Грибана. – Житомир : "Полісся", 2015. – 344 с.
9. Рассказов В. С. Удадь молодецкая. (История гирьового спорта) / В. С. Рассказов. – Рыбинск : МФГС, 2003. – 34 с.
10. Щербина Ю. В. Гирь восхитительный полёт / Ю. В. Щербина. – К., 1998. – 118 с.

Prontenko K.

CONCEPTUAL ANALYSIS OF DEVELOPMENT OF KETTLEBELL SPORT IN THE WORLD, UKRAINE AND UKRAINIAN ARMED FORCES

Kettlebell sport is the young sport (the first world championship was conducted in 1993), but exactly the output on an international scene was instrumental in appearance of actual researches of history of kettlebell sport. Kettlebells (the devices executed as a massive body with a handle), as the mean of development of physical qualities, have centuries-old history. From the times of the antiquity, when the idea of harmony of spirit and body was already defended, exercises with the weights were used for the exposure of stronger and used by the first Olympians for development of physical qualities.

The different approaches to the origin and becoming of kettlebell sport, the history stages of its development in the world and Ukraine, beginning from times of antiquity to our days are explored in the article. The process of forming and development of kettlebell sport in the Armed Forces is considered in the article too.

Research methods: theoretical analysis of literature, documentary method, history and comparative methods.

It is found out, that becoming of kettlebell sport can be divided into 4 periods: first – from times of antiquity, when most well-educated people already defended the idea of harmony of spirit and body; second – from the end of the XIX, when exercises with kettlebelli gained sporting-applied character; third – from the middle of the XX, when the first official rules of competitions were developed; fourth – from 1992, when the first world championship was conducted.

New facts of history of kettlebell sport are exposed. It is found out, that to exercises with kettlebells, as effective facilities of physical training of servicemen, considerable attention was spared in all times.

Key words: development, exercises with kettlebells, kettlebell sport.

Стаття надійшла до редакції 20.08.2017